

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 41. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Erősítenék a cserkészszövetségeket

Országos kisközösség-fejlesztési programot indít a Magyar Cserkészszövetség és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. az Európai Unió támogatásával – jelentette be Rétvári Bence, a közigazgatási tárca parlamenti államtitkára. Rétvári elmondta, a kormány támogatja a kezdeményezést, mert egyetért a cserkészszövetség ifjúságnevelő tevékenységével. Annál is inkább, mert a szervezet a Magyar Cserkészszövetségek Fórumán keresztül a magyarság egyik legjelentősebb, az egész Kárpát-medencét lefedő szervezete, összetartó ereje – tette hozzá. A politikus felidézte, hogy a százéves, 200 országban 30 millió tagot számláló cserkészlet olyan, a kormányzat által is fontosnak tartott értékek alapján működik, mint az önkéntesség, a példamutatás és a természet szeretete. Ezért kötöttek stratégiai együttműködési megállapodást a Magyar Cserkészszövetséggel – mondta. A projekt tudományos kutatómunkával kezdődik, ennek alapján módszertant dolgoznak ki és kézikönyvet állítanak össze, amely mindenki számára érthetővé teszi a kisközösségek építésének metodikáját. Nevelőket is képeznek, továbbképzéseket tartanak pedagógusoknak, és mentori támogatást nyújtanak az újonnan alakuló kisközösségeknek. Langerné Victor Katalin, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. kommunikációért felelős igazgatója elmondta, a program egyik legfontosabb célja a kisközösségek hálózatának felépítése. Már 60 szervezet jelezte, hogy részt kívánnak venni a megvalósításban. A program 2015. júniusi befejezéséig szeretnének legalább 6 ezer fiatalot bevonni – mondta Langerné Victor Katalin.

Sapientias egyetemünnep Kolozsváron

A magyar kormány képviselői és az erdélyi magyar történelmi egyházfők jelenlétében avatták fel pénteken reggel Kolozsváron a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem új épületét. A magyar állam az egész nemzet megmaradását szolgálja, amikor támogatja a Sapientia-t, hiszen az erdélyi tudományegyetem a magyarság megmaradásának fundamentuma – hangsúlyozta Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes a felsőoktatási intézmény Természettudományi és Művészeti Kara új székházának avatóünnepségén mondott beszédében. A politikus a kincses városban úgy vélekedett, óriási szerep hárul az egyetemre a közösséget képviselni tudó értelmiség kinevelésében, rendkívül fontos ugyanis, hogy a magyar fiatalok anyanyelvükön tanulhassanak. Dávid László, a működését az első Orbán-kormány idején, 2001-ben megkezdő, a végleges akkreditációt tavaly megszerző Sapientia-EMTE rektora arról beszélt: az önálló romániai magyar oktatás már kilépett az áhított lehetőségek közül, valósággá vált. Az egyetem vezetője – utalva arra, hogy a román állam nem vállal részt az intézmény finanszírozásában – hozzátette: bár nemigen lehet államinak nevezni a Sapientia-t, közszolgálati jellegéhez nem férhet kétség. Az ünnepségen részt vett Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára, Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár és Lévai Anikó, Orbán

Viktor felesége, valamint számos anyaországi felsőoktatási intézmény rektora. A korábbi tervekkel ellentétben – lábsérülése miatt – a magyar kormányfő nem tudott részt venni a Sapientia által az Egyetem Napjává nyilvánított kincses városi ünnepségen. Az 5000 négyzetméter hasznos területű épület mintegy ötmillió euróba került: a tervezés költségeit az egyetem saját forrásokból biztosította, az építés költségeit (az összköltségek mintegy 90 százalékát) a magyar állam bocsátotta az intézmény rendelkezésére.

A vértanú tábournokokra emlékeztek

Ezrek emlékeztek vasárnap Aradon az 1848–49-es magyar forradalom és szabadságharc 164 évvel ezelőtt kivégzett tábournokaira a Szabadság-szobor mellett. Kelemen Hunor azt hangsúlyozta, hogy „nem lesznek kevésbé szabadok a románok, ha a magyar nemzeti közösség jogos szabadságigényét kielégítik”. Az RMDSZ-elnök érthetetlennek tartotta, hogy a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen (MOGYE) miért nem lehet elfogadni a magyar oktatási részlegek beindítását. „Meg kellene már végre érteni, hogy nem akarunk senkitől semmit elvenni, csupán azt mondjuk, hogy legyen szabadságunkban eldönteni, milyen nyelven akarunk tanulni, legyen egyenlő esély mindenki számára” – fogalmazott az RMDSZ elnöke. Hozzátette, az is érthetetlen, hogy miért irritál még mindig egyeseket a nemzeti, közösségi szimbólumok szabad használata. „Aki ettől bennünket megfoszt, az semmit sem értett meg a történelemből. (...) Aki azt gondolja, hogy el lehet bennünk fojtani a szabadság iránti vágyat, el lehet tiporni lelkünkben azt az eszmét és azokat az értékeket, amelyekért küzdünk, az 1849 hóhérainak az utódja, az elnyomók e századi katonája” – fogalmazott Kelemen Hunor. Emlékeztetett, hogy voltak, akik évekkal ezelőtt a Szabadság-szobor visszaállításától is félték, és úgy vélte, ma is sokakban keltenek félelmet a magyarság jogos kérései. „Ne féljeteK, mert amit mi kérünk, azt nem tőleteK akarjuk elvenni” – üzent a románságnak az RMDSZ elnöke. A szabadság egyetemességét állította beszéde középpontjába Hende Csaba magyar honvédelmi miniszter is, megjegyezve: az RMDSZ elnökével akár egymás beszédét is elmondhatták volna. „Senki sem lehet szabad, ha a mellette élő nem szabad. Nem élhetünk szabadon, ha a mellettünk élő nem használhatja az anyanyelvét, ha nem imádkozhat, nem álmodhat szabadon, nem dönthet a sorsa fölött szabadon” – jelentette ki a tárcavezető. Úgy vélte, a vértanúkra való emlékezés a magyar-román összefogás egykor elszalasztott lehetőségére is emlékeztet. „Románia gyarapodása, fejlődése és erősödése magyar nemzeti érdek is” – fogalmazott a miniszter hozzátéve, hogy ma a két ország közös célja, hogy a határ menti régió két oldala ismét összefonódjon gazdaságilag, kulturálisan. A Szabadság-szobornál róttá le kegyeletét a vértanú tábournokok előtt Schmitt Pál volt köztársasági elnök és Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) elnöke is. Az aradi megemlékezések sora a vesztőhelyen felállított obeliszknél folytatódott, ahol délután ökumenikus gyászszerartás és koszorúzás szerepelt.

Üdvözik a decentralizációt az előjárók

Az RMDSZ és a székelyföldi előjárók egyaránt üdvözik azt a decentralizációs tervezetet, miszerint a kormány számos hatáskört engedne át a helyhatóságoknak. Úgy vélik, ha ez megvalósul, az önkormányzatok megerősítése mellett az autonómiát is elősegíti. Sürgősségi kormányrendelettel hajtáná végre a Ponta-kabinet a rég beígért közigazgatási átszervezést, a Gândul hírportál birtokába jutott jogszabálytervezet szerint januártól a kormány számos hatáskört engedne át a helyi és megyei önkormányzatoknak. A „nagy decentralizációt” előkészítő dokumentumot Liviu Dragnea fejlesztési miniszter körlevélben bocsátotta a helyi és megyei előjárók rendelkezésére, akik kedd délig fogalmazhatták meg az erre vonatkozó javaslatukat. A hírportál szerint a kormány számos, jelenleg a különböző minisztériumok és országos hatóságok, ügynökségek hatáskörébe tartozó feladatról mondana le a helyi és megyei önkormányzatok javára, és az ehhez szükséges pénzügyi keretet is biztosítaná. A közigazgatási decentralizáció megvalósítása a hírportál szerint 21 jogszabály módosítását feltételezi. Antal Árpád úgy véli, ezzel a törvénycsomaggal és a fejlesztési régiók átszervezésével 70 százalékban megvalósulna Székelyföld autonómiája, hiszen ez épp a hatáskörökről szól. Azonban hozzátette, az viszont nem egyértelmű, hogy a hatáskörökkel együtt milyen mértékben kapják meg a finanszírozást is, az új feladatok mekkora terhet rónak az önkormányzatokra. „A Székelyföld és a Partium számára is előnyt jelent, ha lebontják a kormányzati hatásköröket, és ezeket a helyben választott helyi és megyei tanácsok, polgármesteri hivatalok látják el” – jelentette ki a Krónikának Borboly Csaba. A Hargita Megyei Tanács elnöke szerint nem mindegy, hogy egy intézményigazgató olyan bukaresti miniszternek tartozik elszámolással, aki soha életében nem járt abban a megyében, akinek nem fájnak a helyi gondok, vagy egy négyévente megválasztott helyi testület hatáskörébe tartozik.

Berényi: méltóságunkat megőrizve ellen kell állni az elnyomásnak

Szembenézni a kihívásokkal és méltóságunkat megőrizve, ellenállni az elnyomásnak, ez az aradi tizenhármak mártírhalálának üzenete a felvidéki magyarság számára - hangoztatta Berényi József, az MKP elnöke október 6-án, a nemzeti gyásznapi alkalmából rendezett megemlékezésen. A Magyar Közösség Pártja elnöke Hetény község emlékparkjában felállított kopjafánál mondott beszédében azt hangoztatta: az aradi vértanúk emelt fővel, emberi méltóságukból nem veszítve viselték el a rájuk kiszabott ítéletet. Egyikük sem hátrált meg, és nem fordult szembe korábbi tetteinek üzenetével, ami emberi nagyságuk bizonyossága - jegyezte meg. „Az aradi vértanúk tettei azt az üzenetet hordozzák, hogy a felvidéki magyarságnak is méltósággal kell viselnie a sorsát, szembe kell néznie a kihívásokkal és megfelelő lelki erővel ellent kell állnia az elnyomásnak” - hangsúlyozta Berényi József. Rámutatott: az aradi vértanúk életükkel és mártírhalálukkal is egy olyan

erkölcsi erőt adtak a nemzetnek, amely annak ellenére, hogy a forradalmat leverték, megtartó erővé vált a következő generációk számára. Pozsonyban az aradi vértanúk tiszteletére tartott megemlékezések hagyományos helyszínén a kecskekapui evangélikus temetőben, a vértanúhalált halt báró Jeszenák János és Rázga Pál evangélikus lelkész sírjánál idézték fel az aradi vértanúk és a szabadságharc emlékét vasárnap. A nemzeti gyásznapon a Felvidéken tucatnyi településen emlékeznek az 1848-49-es forradalom és szabadságharc aradi vértanúira.

Tovább nőtt az állampolgárságuktól megfosztottak száma

Az állampolgársági törvény hatályba lépése, 2010. július 17. óta eltelt több mint három évben összesen 641-en veszítették el szlovák állampolgárságukat. Az érintettek többsége, 274 személy a cseh állampolgárság elnyerése következtében járt így. Az elmúlt több mint három évben a német állampolgárságot 122-en, az osztrákot 79-en, a britet 55-en, a magyart 42-en, az amerikaiat 14-en, a hollandot 12-en vették fel, miáltal elveszítették a szlovákot. A Robert Fico első kormánya által módosított állampolgársági törvény hatályba lépése óta elveszíti szlovák állampolgárságát az a személy, aki egy másik ország állampolgárává válik. A jogszabály a magyar Országgyűlés által jóváhagyott egyszerűsített honosításra reagált. Az eltelt több mint három évben több kísérlet is irányult a szlovák törvény enyhítésére, de egyik sem járt sikerrel. A törvénnyel az Alkotmánybíróság is foglalkozik, miután a Most-Híd kezdeményezésére a honatyák egy csoportja a testülethez beadványt nyújtott be, amely szerint a jogszabály alkotmányellenesen fosztja meg az embereket állampolgárságuktól.

Huszonhatezer magyar gyermek kap anyaországi oktatási-nevelési támogatást Vajdaságban

Répás Zsuzsanna, Magyarország nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára múlt hétfőn Szabadkán hat magyar családnak adta át személyesen a 2013/14-es évre szóló oktatási-nevelési támogatást. „2001-ben indítottuk el az oktatási-nevelési támogatást a státusztörvény keretén belül. Mára a Kárpát-medencében több mint 250 ezer gyermek kapja ezt a támogatást. Nagyon fontos volt, hogy 2010-ben a kormányváltást követően egyik első intézkedésként újra kiterjesztettük a támogatást az óvodásokra, hiszen ez volt az eredeti elképzelés is” – hangsúlyozta Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár. Hozzátette: a módosítás azt a célt szolgálja, hogy a kisgyermek a családi fészekből kikerülve rögtön magyar nyelvű közösségekbe kerüljenek. Erre szeretnék felhívni a szülők figyelmét is az oktatási-nevelési támogatáson belül több különböző programmal, mint amilyen a külhoni magyar óvodák éve program, az idei kisiskolások éve, szakmai továbbképzések és más határon átnyúló kezdeményezés. „Azt szeretnénk, hogy minél több gyermek járjon magyar óvodába, magyar iskolába és az oktatás is minél

magasabb színvonalú legyen” – mondta a helyettes államtitkár. 26 115 gyermek részesül ebben a pályázati évben oktatási-nevelési támogatásban, ami 17 908 családot érint. Egy módosításnak köszönhetően idén az óvodáskorú támogatottak száma Vajdaságban eléri a 4000 főt, ami a tavalyi év duplája, emellett kisiskolások, középiskolások, egyetemisták és a speciális képzésben résztvevő diákok részesülnek a magyarországi támogatásban.

A vajdasági magyarság helyzetéről tartottak közmeghallgatást Strasbourganban

Emberi jogi jogsértések Szerbiában címmel szervezett közmeghallgatást az ott élő magyarok helyzetéről az Európa Tanács (ET) parlamenti közgyűlése őszi ülészakának első napján Gaudi-Nagy Tamás, a Jobbik országgyűlési képviselője. A meghallgatáson szót kapott a Magyar Remény Mozgalom vezetője, László Bálint, a Magyar Polgári Szövetség elnöke, Rácz Szabó László és a délvidéki magyarok jogvédelmével foglalkozó Árgus Egyesület elnöke, Bozóki Antal. Gaudi-Nagy elmondása szerint mindannyian arról számoltak be, hogy „sanyarú” a helyzet Szerbiában. Gaudi-Nagy Tamás azt is elmondta, hogy a megoldás receptje teljesen egyértelmű, alkalmazni kell az ET normáit, amelyek egyértelműen leírják, hogy biztosítani kell a területi autonómiát a különleges kultúrával és identitással rendelkező közösségek számára. Gaudi szerint egyértelmű lehetőség és történelmi felelősség Magyarország számára, hogy az EU tagállamaként mindaddig ne járuljon hozzá Szerbia uniós csatlakozásához, amíg Belgrád „a magyar igényeket teljes körűen nem teljesíti”. Pásztor István, a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elnöke a Kossuth Rádió Határok nélkül c. műsorának nyilatkozva kártékonynak ítélte meg a két vajdasági magyar párt és egy civil szervezet, valamint anyaországi képviselők délvidéki magyarság helyzetét ismertető strasbourgi akcióit. Pásztor kifejtette, hogy az ott megfogalmazott mondatok és vélemények messze elrugaszkodottak a realitástól, és ezen akcióikkal több kárt okoznak, mint hasznot a délvidéki magyarságnak, ezért azt javasolja a magyar pártoknak, hogy tartsanak önvizsgálatot és hagyjanak fel tevékenységükkel.

Tomislav Nikolic Strasbourganban: Nincs miért aggódniuk a vajdasági magyaroknak

Tomislav Nikolic szerb elnök volt a vendégszónok csütörtökön az Európa Tanács (ET) parlamenti közgyűlésének strasbourgi ülésén. Gaudi-Nagy Tamás jobbikos országgyűlési képviselő felvetésére Nikolic azt mondta, hogy nincs miért aggódniuk a vajdasági magyaroknak. Az ET-székház épülete előtt ezt megelőzően magyarok, elzásziak és franciák közös demonstráción követelték a délvidéki magyarellenes erőszak megszüntetését, valamint a területi autonómia megadását az ott élő magyaroknak. Nikolic emlékeztetett arra, hogy június végén „lezártak egy fejezetet”, amikor Csúrogon Áder János magyar köztársasági elnökkel együtt, a szerb-magyar történelmi megbékélés jegyében, a II. világháborúban ártatlanul megölt magyar, illetve szerb áldozatok vesztőhelyén rótták le

kegyeletüket. A Vajdasági Magyar Szövetség kormányon van a Vajdaságban, és arra is megvolt a lehetősége, hogy belépjen a szerb kormányba, de ezzel nem akart élni - mondta a szerb államfő. Szerinte a Vajdaságban a dolgok előre haladnak, és az ottani magyarok ugyanolyan - szegényes - életkörülmények között élnek, mint a szerbek. Azt javasolta, hogy aki javítani akar helyzetükön, az hozzon a térségbe több beruházást, fejlessze az üzleti életet. A vajdasági magyarokat arra buzdította, hogy bátran lépjenek be a szerb rendőrség és katonaság soraiba, és hangsúlyozta, hogy a magyarok bármilyen hatóságba integrálódhatnak.

Október 6. Kárpátalján: Az emlékezés a talpra állást bizonyítja

Az aradi vértanúkra való emlékezés azt bizonyítja: a magyarság képes a legsúlyosabb vereségek után is talpra állni, a sorscsapások után feltámadni - mondta a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium parlamenti államtitkára a kárpátaljai Nagyszőlősön tartott nemzeti gyásznapi megemlékezésen. Rétvári Bence a báró Perényi Zsigmond, Ugocsa vármegye 1849-ben kivégzett főispánjának emlékművénél tartott rendezvényen hangsúlyozta: a történelem és az idő igazságot szolgáltatott, mert a magyar nép igaz ügyért harcolt, s ezért az 1849-es vereség jelentette csapásból is fel tudott támadni. Ma mindenki ismeri az Aradon kivégzett hősök nevét, miközben a kivégzők oldalán állók rég eltűntek a történelem süllyesztőjében - fogalmazott. A magyarság élni akarását jelzi az is, hogy a trianoni évfordulóról, június 4-ről három éve immár mint a Nemzeti Összetartozás Napjáról emlékezünk meg - mondta az államtitkár, megjegyezve, hogy a magyar kormánynak támogatnia kell a kárpátaljai magyarságot és intézményeit. Ennek eredményei látszanak Kárpátalján, hiszen szépen fejlődik a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, s működnek a színvonalas egyházi középiskolák - mutatott rá. Hozzáfűzte: bízik abban, hogy nemsokára az ukrán állam is hozzá fog járulni ezeknek az intézményeknek a fenntartási költségeihez. „Ha Ukrajna ezt megteszi - legyen szó a Tiszamelléki járás létrehozásáról vagy a kárpátaljai magyarság többi jogos követelésének a teljesítéséről -, akkor Magyarország is aktívabban tudja majd támogatni Ukrajna európai integrációs törekvéseit” - mondta a Kárpátalján kétnapos hivatalos látogatáson tartózkodó politikus. Rétvári Bence Mukácson és Beregszászon találkozott a történelmi magyar egyházak vezetőivel, akik arról tájékoztatták, hogy Ukrajnában még nem zárult le az egyházi kárpótlási folyamat, a felekezetek nem vagy csak részben kapták vissza elkobzott vagyonukat, sőt előfordult, hogy a vagyonelemeket másoknak adták. Rétvári szerint jól látható, hogy diszkrimináció éri az egyházi fenntartású oktatási intézményeket, hiszen az ukrán állam nem egyenlő mércével mér ezen intézmények tekintetében, így a magyarokat hátrány éri az oktatásban. Az ukrán állam mind adminisztratív, mind anyagi akadályokat gördít a magyar anyanyelvű oktatás elé.